

บทบาทมหาวิทยาลัยไทยกับสังคมยุคใหม่
The Role of Thai Universities in Modern Society

มะลิ ทิพย์ประจง

Mali Thipprajong

พระครูวิรุฬห์วัชรธรรมฐานุตตโร (เพ็ชรรัตน์)

Phra Khru Wirun Watcharathammathanuttaro (Petchrat)

พระใบฎีกาสมคิด นาสีโล (สุขนิล)

Phra Baitika Somkid Nathasilo (Sukhanin)

พระครูวินวรกิจ (วิชาญ แดงประไพ)

Phra Khru Wasinworakit (Wichan Daengprapai)

วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

Phetchaburi Buddhist College

E-mail : thipprajongmali@gmail.com

Received: 5 April 2025; Revised: 29 April 2025; Accepted: 3 May 2025

บทคัดย่อ

โลกแห่งการเปลี่ยนแปลงเรียนรู้สู่ความไม่แน่นอนของสังคมที่ถูกกระแสของโลกยุคใหม่เข้ามา มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการจะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยของไทยทุกที่ที่มีการปรับเปลี่ยนแปลงของตนเองให้เกิดการรองรับของสังคมยุคใหม่ทั้งการบริหารการศึกษาที่มีส่วนสำคัญในชีวิตมนุษย์บนโลกนี้อย่างต่อเนื่องเพื่อความอยู่รอดของตัวเองให้ได้ การจัดการบริหารด้านการศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยจะต้องมีการพัฒนา เพื่อให้เกิดการแข่งขันและแรงจูงใจสำหรับผู้เรียนตลอดถึงการแข่งขันทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยด้วยกัน ดังนั้น ยุคปัจจุบันการสร้างสภาพสิ่งแวดล้อม บริบทหรือว่าเครื่องมืออุปกรณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยทุกที่จะต้องมีการพัฒนาเพื่อให้เกิดแรงจูงใจสำหรับผู้สอนผู้เรียน ปัจจุบันประเทศถือว่ามิมมหาวิทยาลัยที่ครอบคลุมอยู่เกือบทุกจังหวัดที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีถึงระดับปริญญาเอก เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและการพัฒนาที่ให้เกิดการอยากให้มีจำนวนผู้เรียนมากขึ้น ผู้บริหารของทุกที่จึงต้องสร้างอุปกรณ์เครื่องมือหรือจัดการอาคารสถานที่ห้องเรียนต่าง ๆ

คำสำคัญ: บทบาท, มหาวิทยาลัยไทย, สังคมยุคใหม่

Abstract

The world of change, learning to the uncertainty of society that is influenced by the current of the modern world, plays an important role in management. It can be seen that every Thai university has adjusted itself to support the modern society, both in terms of educational administration, which is an important part of human life on this planet continuously for its own survival. The educational administration of Thai universities must be developed to create competition and motivation for students, as well as academic competition between universities. Therefore, in the present era, the creation of an environment, context, or teaching tools and equipment for every university must be developed to create motivation for teachers and students. At present, the country has universities covering almost every province that provide teaching from bachelor's to doctoral degrees. In order to create strength and development that creates a desire for more students, administrators everywhere must create equipment or manage buildings, places, and classrooms.

Keywords: Role, Thai University, Modern Society

บทนำ

โลกแห่งการเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ถึงความไม่แน่นอนของสังคมที่ถูกกระแสของโลกยุคใหม่เข้ามา มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการจะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยของไทยทุกที่ที่มีการปรับเปลี่ยนแปลงของตนเองให้เกิดการรองรับของสังคมยุคใหม่ทั้งการบริหารการศึกษาที่มีส่วนสำคัญในชีวิตมนุษย์บนโลกนี้อย่างต่อเนื่องเพื่อความอยู่รอดของตัวเองให้ได้ในยุคปัจจุบันที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มหาวิทยาลัยไทยมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ บทความวิชาการนี้จะนำเสนอถึงบทบาทของมหาวิทยาลัยไทยในหลากหลายด้าน ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมยุคใหม่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

1. การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและทักษะที่จำเป็นมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในยุคปัจจุบันและอนาคต บัณฑิตควรมีความรู้ในสาขาที่ตนเองศึกษา มีทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และทักษะทางสังคมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริงได้ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้บัณฑิตมีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม

2. การสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งความรู้และแหล่งสร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรม ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การแพทย์ และสังคมศาสตร์ งานวิจัยและนวัตกรรมเหล่านี้ จะช่วยให้ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่สังคมกำลังเผชิญอยู่

3. การให้บริการวิชาการแก่สังคมมหาวิทยาลัยควรมีบทบาทในการให้บริการวิชาการแก่สังคม เช่น การจัดอบรม สัมมนา ให้คำปรึกษา และถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อให้ประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ของสังคมมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและองค์กรได้

4. การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในยุคที่เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นสิ่งสำคัญ มหาวิทยาลัยควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ตลอด

ชีวิต โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีพ

5. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือมหาวิทยาลัยควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ของสังคม เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อร่วมกันพัฒนาสังคมในด้านต่างๆ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือจะช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้และทรัพยากรต่างๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

มหาวิทยาลัยไทยมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมยุคใหม่

การที่มหาวิทยาลัยสามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม จะช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าความเป็นมาของบทบาทมหาวิทยาลัยไทยกับสังคมยุคใหม่มหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีวิวัฒนาการมาอย่างยาวนาน โดยเริ่มจากการเป็นสถานศึกษาที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ทางศาสนาและปรัชญา ก่อนที่จะพัฒนาเป็นสถาบันที่มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตเพื่อรับใช้ราชการและการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ จุดเริ่มต้นและพัฒนาการยุคแรกเริ่ม: มหาวิทยาลัยในประเทศไทยเริ่มต้นจากการเป็นสถานศึกษาที่เน้นการสอนศาสนาพุทธและปรัชญา เช่น วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ราชวรมหาวิหาร ซึ่งเป็นศูนย์กลางการศึกษาของสงฆ์และสามัญชนในสมัยอยุธยายุคปฏิรูปการศึกษา: ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการปฏิรูปการศึกษา และมีการจัดตั้งโรงเรียนหลวงขึ้นหลายแห่ง เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีการจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครู เพื่อผลิตครูมาสอนในโรงเรียนต่าง ๆ การจัดตั้งมหาวิทยาลัย: ในปี พ.ศ. 2459 ได้มีการจัดตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย โดยเริ่มแรกมีการสอนใน 4 คณะ ได้แก่ คณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์การขยายตัวของมหาวิทยาลัย: ภายหลังจากการจัดตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอีกหลายแห่ง ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2558) เพื่อรองรับความต้องการในการศึกษาของประชาชนที่เพิ่มมากขึ้น บทบาทของมหาวิทยาลัยในยุคปัจจุบัน: ในยุคปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมในหลากหลายด้าน เช่น การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ การสร้างงานวิจัยและนวัตกรรม การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตความท้าทายและอนาคตในยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มหาวิทยาลัยไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การแข่งขันในระดับนานาชาติ และความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปมหาวิทยาลัยไทยจึงต้องปรับตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความท้าทายเหล่านี้ และยังคงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาสังคมไทยให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลกโดยมหาวิทยาลัยไทยได้พัฒนาอย่างยาวนาน และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมไทยในหลากหลายด้าน การที่มหาวิทยาลัยไทยสามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม จะช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้ายุคการศึกษาไทย: จากอดีตสู่ปัจจุบัน และอนาคตการศึกษาไทยมีวิวัฒนาการมาอย่างยาวนาน จากการสั่งสอนในวัดและวัง สู่การปฏิรูปการศึกษาในสมัยรัชกาลที่ 5 และการขยายตัวของการศึกษาในยุคปัจจุบัน การศึกษาไทยได้เผชิญกับความท้าทายและความเปลี่ยนแปลงมากมาย ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศยุคสมัยต่าง ๆ ของการศึกษาไทย (กุลธิดา สามะลา, 2561)

ยุคโบราณ: การศึกษาในยุคนี้เน้นการสั่งสอนศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้อยู่คู่ปฏิรูปการศึกษา: ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการปฏิรูปการศึกษาให้ทันสมัย โดยมีการจัดตั้งโรงเรียนหลวง และนำการศึกษาแบบตะวันตกเข้ามายุคขยายการศึกษา: ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การศึกษาไทยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีการจัดตั้งโรงเรียนและมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นยุคปัจจุบัน: การศึกษาไทยในยุคปัจจุบันมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความท้าทายของการศึกษาไทยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา: ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษายังคงเป็นปัญหาสำคัญของไทย เด็กนักเรียนจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนมักเข้าไม่ถึงการศึกษาที่มีคุณภาพคุณภาพการศึกษา: คุณภาพการศึกษาของไทยยังไม่สูงเท่าที่ควร นักเรียนไทยยังขาดทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในยุคปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี: เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาไทยต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงนี้ (จิระศักดิ์ ศิริรัตน์, 2563)

อนาคตของการศึกษาไทยการเรียนรู้ตลอดชีวิต: การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นสิ่งสำคัญในยุคปัจจุบัน การศึกษาไทยต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ตลอดชีวิตการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม: การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงการใช้เทคโนโลยีในการศึกษา: เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการศึกษาในอนาคต การศึกษาไทยต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพการศึกษาไทยได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงมามากมาย และยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายอีกมากมาย การศึกษาไทยต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบันและอนาคตแบบเก่าใหม่มีอนาคตการศึกษาไทยในยุคปัจจุบันกำลังเผชิญกับความท้าทายและความเปลี่ยนแปลงมากมาย ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การแข่งขันในระดับนานาชาติ ดิเรก พรสีมา (2559) และความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้การศึกษาไทยต้องปรับตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องแบบเก่าการศึกษาแบบเก่าเน้นการท่องจำ การบรรยาย และการสอบ การเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ในห้องเรียน ครูเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ผู้เรียนมีบทบาทน้อยในการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อาจารย์อาจไม่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานในยุคปัจจุบันที่ต้องการทักษะที่หลากหลาย เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะทางสังคมการศึกษาแบบใหม่การศึกษาแบบใหม่เน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการใช้เทคโนโลยีในการศึกษา ผู้เรียนมีบทบาทมากขึ้นในการเรียนรู้ ครูเป็นเพียงผู้Facilitateการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากหลากหลายแหล่ง ไม่จำกัดอยู่แค่ในห้องเรียน การศึกษาแบบใหม่จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในยุคปัจจุบันและอนาคตของการศึกษาไทยการศึกษาไทยในอนาคตควรเป็นการผสมผสานระหว่างการศึกษาแบบเก่าและแบบใหม่ โดยยังคงรักษาข้อดีของการศึกษาแบบเก่า เช่น การมีวินัย การเคารพครูอาจารย์ และการให้ความสำคัญกับเนื้อหา แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องนำข้อดีของการศึกษาแบบใหม่มาใช้ เช่น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการใช้เทคโนโลยีในการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบันและอนาคต (จิระศักดิ์ ศิริรัตน์, 2562)

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยการพัฒนาหลักสูตร: หลักสูตรการศึกษาควรมีความทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานการพัฒนาครู: ครูควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการสอนที่ทันสมัย และสามารถใช้เทคโนโลยีในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต:

การศึกษาไทยควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ตลอดชีวิตการใช้เทคโนโลยีในการศึกษา: เทคโนโลยีควรนำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้อย่างหลากหลายการศึกษาไทยต้องปรับตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความท้าทายและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ การผสมผสานระหว่างการศึกษาแบบเก่าและแบบใหม่ จะช่วยให้การศึกษาไทยมีอนาคตที่สดใส และสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและทักษะที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาประเทศ (ณัฐพงษ์ บุญคง, 2564)

ปัญหาของการศึกษาไทยในยุคปัจจุบัน

การศึกษาไทยในปัจจุบัน ประสิทธิภาพของระบบการศึกษา รวมถึงผลกระทบต่อผู้เรียนและสังคมโดยรวม ปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย ทั้งภายในและภายนอกระบบการศึกษา ปัญหาของการศึกษาไทยคุณภาพการศึกษา: คุณภาพการศึกษาของไทยยังไม่สูงเท่าที่ควร นักเรียนไทยยังขาดทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในยุคปัจจุบัน เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะทางสังคม ผลการประเมินระดับนานาชาติ เช่น PISA สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาดังกล่าวความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา: ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษายังคงเป็นปัญหาสำคัญของไทย เด็กนักเรียนจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนและนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลมักเข้าไม่ถึงการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับนักเรียนในเมืองใหญ่หลักสูตรและการเรียนการสอน: หลักสูตรการศึกษาในปัจจุบันอาจไม่ทันสมัยและไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ปรียาพร ภูระหง (2562) ครูผู้สอนอาจขาดความรู้ความสามารถในการสอนที่ทันสมัย และการเรียนการสอนยังคงเน้นการท่องจำมากกว่าการคิดวิเคราะห์การบริหารจัดการ: การบริหารจัดการระบบการศึกษาอาจไม่มีประสิทธิภาพขาดการกระจายอำนาจ และมีการทุจริตคอร์รัปชันทรัพยากรและการสนับสนุน: โรงเรียนหลายแห่งยังขาดแคลนทรัพยากรและอุปกรณ์การเรียนการสอน ครูอาจไม่ได้รับการสนับสนุนและค่าตอบแทนที่เหมาะสมนโยบายที่ไม่ต่อเนื่อง: นโยบายด้านการศึกษาของไทยมักมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ทำให้ขาดความต่อเนื่องและไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนการขาดการมีส่วนร่วม: การพัฒนาการศึกษาขาดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคเอกชนค่านิยมและวัฒนธรรม: ค่านิยมและวัฒนธรรมบางอย่าง เช่น การให้ความสำคัญกับการสอบมากกว่าการเรียนรู้ และการไม่ส่งเสริมการคิดวิพากษ์วิจารณ์ อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการศึกษาการขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพ: ครูและบุคลากรทางการศึกษาอาจขาดความรู้ความสามารถและแรงจูงใจในการทำงานการขาดการลงทุน: การลงทุนด้านการศึกษาอาจไม่เพียงพอและไม่ได้รับการจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิรูปการศึกษา: การปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การลดความเหลื่อมล้ำ และการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนการมีส่วนร่วม: การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาการศึกษาการพัฒนาคู: การพัฒนาคูให้มีความรู้ความสามารถและทักษะที่ทันสมัย การลงทุน: การเพิ่มการลงทุนด้านการศึกษาและการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพการวัดผลและประเมินผล: การมีระบบการวัดผลและประเมินผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาการแก้ไขปัญหาการศึกษาไทยต้องใช้ความพยายามและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุอย่างรอบด้าน และกำหนดแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสมและยั่งยืนแนวทางการแก้ไขปัญหาการศึกษาไทย: จากจุดวิกฤตสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนการศึกษาไทยในปัจจุบัน ของระบบการศึกษา ปัญหาเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่มีสาเหตุที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย ทั้งภายในและภายนอกระบบการศึกษา

การแก้ไขปัญหาเหล่านี้จึงจำเป็นต้องมีแนวทางที่ครอบคลุมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงบริบทของสังคมไทยและทิศทางของโลกในยุคปัจจุบัน (สมชาย วงศ์สวัสดิ์, 2563)

1. การปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องการปฏิรูปการศึกษาไม่ใช่เรื่องง่ายและต้องใช้เวลา แต่เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาที่สะสมมาอย่างยาวนาน การปฏิรูปควรครอบคลุมในทุกด้าน ทั้งหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การบริหารจัดการ และการพัฒนาบุคลากร โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนและมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องหลักสูตรที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการ: หลักสูตรควรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เน้นการเรียนรู้แบบ Active Learning การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกันการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: ครูผู้สอนควรมีบทบาทเป็นผู้ Facilitate การเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเองการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายและเป็นธรรมชาติ: การวัดผลประเมินผลควรมีความหลากหลายและเป็นธรรมชาติ ไม่ควรเน้นการสอบเพียงอย่างเดียว แต่ควรมีการประเมินทักษะและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นการบริหารจัดการที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ: การบริหารจัดการระบบการศึกษาควรมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจ และมีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง: ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะที่ทันสมัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

2. การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องเริ่มจากการทำความเข้าใจถึงสาเหตุของความเหลื่อมล้ำ และกำหนดแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม: เด็กนักเรียนทุกคนควรมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม โดยไม่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม หรือภูมิศาสตร์การสนับสนุนนักเรียนด้อยโอกาส: นักเรียนด้อยโอกาสควรได้รับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ เช่น ทุนการศึกษา อุปกรณ์การเรียน และการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษการพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล: โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลควรได้รับการพัฒนาทั้งด้านอาคารสถานที่ ครูผู้สอน และอุปกรณ์การเรียนการสอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565)

3. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนการพัฒนาการศึกษาไม่ใช่หน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และภาครัฐการสร้างความตระหนักและความเข้าใจ: ทุกภาคส่วนควรมีความตระหนักและความเข้าใจถึงความสำคัญของการศึกษา และร่วมกันผลักดันให้การศึกษาเป็นวาระแห่งชาติการมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงาน: ทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานด้านการศึกษา เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่ายการสนับสนุนทรัพยากร: ภาคเอกชนและองค์กรต่างๆ สามารถสนับสนุนทรัพยากรด้านการศึกษาได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การบริจาคทุนการศึกษา การสนับสนุนโครงการพัฒนาโรงเรียน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565)

4. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้และการเข้าถึงแหล่งความรู้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของผู้เรียนการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้อัจฉริยะ: ควรมีการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้อัจฉริยะที่เข้าถึงง่ายและมีเนื้อหาที่หลากหลายการฝึกอบรมครูให้ใช้เทคโนโลยีในการสอน: ครูผู้สอนควรได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสอนการจัดหาอุปกรณ์และ

โครงสร้างพื้นฐาน: โรงเรียนควรได้รับการจัดหาอุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการใช้เทคโนโลยีในการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565)

5. การวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบการวัดผลและประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการศึกษา ควรมีระบบการวัดผลและประเมินผลที่ครอบคลุมและเป็นธรรม เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: ควรมีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อประเมินความรู้ความสามารถและทักษะของผู้เรียนการประเมินคุณภาพการศึกษา: ควรมีการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและระบบการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาการเปิดเผยข้อมูล: ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลควรได้รับการเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาการแก้ไขปัญหาการศึกษาไทยเป็นงานที่ท้าทายและต้องใช้ความอดทนและความมุ่งมั่น แต่เชื่อมั่นว่าหากทุกภาคส่วนร่วมมือกันอย่างจริงจัง เราจะสามารถสร้างอนาคตทางการศึกษาที่ดีขึ้นสำหรับเยาวชนไทยและประเทศชาติของเรา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565)

แนวโน้มบทบาทของมหาวิทยาลัยไทยในอนาคต

ในยุคที่โลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมฐานความรู้และเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ มหาวิทยาลัยไทยในอนาคตจะต้องปรับตัวและมีบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคม เศรษฐกิจ และแรงงานในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแนวโน้มสำคัญของบทบาทมหาวิทยาลัยไทยในอนาคตมีดังนี้:

1. บทบาทด้านการผลิตนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่

มหาวิทยาลัยจะไม่เพียงเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ แต่จะต้องเป็นศูนย์กลางการวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบสนองต่อความท้าทายของสังคม เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม พลังงาน ความเหลื่อมล้ำ และสุขภาพ โดยส่งเสริมการวิจัยข้ามสาขาวิชาและการบูรณาการศาสตร์ที่หลากหลาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

2. การเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อสังคม

มหาวิทยาลัยต้องมีบทบาทเชิงรุกในการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม เช่น การจัดบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก และการทำงานร่วมกับภาคประชาสังคม ซึ่งสะท้อนถึงการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง (ปริญญา เทวานฤมิตรกุล, 2564)

3. การปรับบทบาทสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

ด้วยการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยต้องปรับบทบาทจากการผลิตบัณฑิตเพียงอย่างเดียว ไปสู่การเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เปิดหลักสูตรระยะสั้น เรียนออนไลน์ และยืดหยุ่น เพื่อรองรับผู้เรียนหลากหลายช่วงวัย (UNESCO, 2021)

4. ความเป็นสากลและการเชื่อมโยงระดับโลก

มหาวิทยาลัยไทยจะต้องเปิดรับและแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับต่างประเทศมากขึ้น ไม่ว่าจะผ่านความร่วมมือด้านการวิจัย การแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากร ตลอดจนการพัฒนาโปรแกรมร่วมกับสถาบันชั้นนำของโลก เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

5. การปรับตัวสู่มหาวิทยาลัยดิจิทัล

เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น AI, Big Data และระบบอัตโนมัติ กำลังเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการให้บริการของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยไทยในอนาคตต้องเร่งนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Chattananon, 2022)

สรุป

การจัดการบริหารด้านการศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยจะต้องมีการพัฒนา เพื่อให้เกิดการแข่งขันและแรงจูงใจสำหรับผู้เรียนตลอดถึงการแข่งขันทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยด้วยกัน ดังนั้น ยุคปัจจุบัน การสร้างสภาพสิ่งแวดล้อม บริบทหรือว่าเครื่องมืออุปกรณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยทุกที่จะต้องมีการพัฒนาเพื่อให้เกิดแรงจูงใจสำหรับผู้สอนผู้เรียน ปัจจุบันประเทศถือว่ามามีมหาวิทยาลัยที่ครอบคลุมอยู่เกือบทุกจังหวัดที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีถึงระดับปริญญาเอก เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและการพัฒนาที่ให้เกิดการอยากให้มีจำนวนผู้เรียนมากขึ้น ผู้บริหารของทุกที่จึงต้องสร้างอุปกรณ์เครื่องมือหรือจัดการอาคารสถานที่ห้องเรียนต่างๆ ให้เกิดความสนใจและการเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของตนเอง เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้ที่มีความต้องการเข้ามาเล่าเรียนให้มากกว่าเดิม ถึงแม้การบริหาร จัดการของแต่ละที่จะมีความสมบูรณ์ทั้งด้านการบริหารจัดการ อาคารสถานที่ตลอดถึงบุคลากรผู้สอนผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถมากก็ตาม แต่ปัจจุบันปัญหาของมหาวิทยาลัยก็มีเหมือนกันคือจำนวนผู้เรียนลดลงและงบประมาณการบริหารลดลงด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กุลธิดา สามะลา. (2561). ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในประเทศไทย: ปัญหาและแนวทางแก้ไข. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 19(2), 1 - 15.
- จีระศักดิ์ ศิริรัตน์. (2563). การพัฒนาการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล: ความท้าทายและโอกาส. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 48(1), 1 - 12.
- จีระศักดิ์ ศิริรัตน์. (2562). *รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับชาติ ปีการศึกษา 2561*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2558). *การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21: ความท้าทายและโอกาส*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์.
- ดิเรก พรสีมา. (2559). *การศึกษาไทย: จากวิกฤตสู่โอกาส*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐพงษ์ บุญคง. (2564). การศึกษาไทยในอนาคต: แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 25(2), 1-10.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2564). *มหาวิทยาลัยกับความหวังของสังคม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาการอุดมศึกษา.

- ปรียาพร ภูระหง. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในประเทศไทย. [ดุชนิพนธ์ปริญญาเอกที่ไม่มีการตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมชาย วงศ์สวัสดิ์. (2563). การพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน. [รายงานการวิจัย], สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). ทิศทางการอุดมศึกษาไทยในยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). แผนยุทธศาสตร์การอุดมศึกษาไทย พ.ศ. 2565–2570. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- Chattananon, A. (2022). *Digital Transformation in Thai Higher Education*. Bangkok: Education Innovation Press.
- UNESCO. (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. Paris: UNESCO Publishing.